

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Kraków dnia 22 marca 2017 r.

Sąd Okręgowy w Krakowie, I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący: SSO Wojciech Żukowski

Protokolant: starszy protokolant Marzena Stępkowska

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 13 marca 2017 r. w K.

sprawy z powództwa (...) (...)w W.

przeciwko M. C.

o zapłatę

I. zasądza od pozwanej M. C. na rzecz strony powodowej (...) (...)w W. kwotę 74 847 zł. 35 gr. (słownie: siedemdziesiąt cztery tysiące osiemset czterdzieści siedem złotych trzydzieści pięć groszy),

II. w pozostałym zakresie powództwo oddala,

III. zasądza od pozwanej M. C. na rzecz strony powodowej (...) (...)w W. kwotę 4824 zł. 49 gr. (słownie: cztery tysiące osiemset dwadzieścia cztery złote czterdzieści dziewięć groszy) tytułem zwrotu kosztów postępowania.

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 24 sierpnia 2016 r. strona powodowa (...) (...) w W. wniosła o zasądzenie od pozwanej M. C. kwoty 124 750,34 zł. z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty oraz zwrotu kosztów postępowania w kwocie 13455 zł.

Na uzasadnienie żądania podała, że pozwana w dniu 3 października 2008 r. zawarła z (...) Bank S.A. umowę kredytu hipotecznego na mocy której Bank udzielił kredytu w kwocie 139776,16 zł. Następnie umowa została zmieniona aneksem z dnia 22 marca 2011 r. Spłatę zabezpieczono hipotekami zwykłą i kaucyjną.

Prowadzone na podstawie bankowego tytułu egzekucyjnego postępowanie egzekucyjne nie doprowadziło do zaspokojenia roszczenia. (...) Bank S.A. z dniem 4 stycznia 2010 r. połączył się z (...) Bank S.A. w (...) Bank S.A. a z dniem 1 stycznia 2012 r. przeniesiono cały majątek (...) Bank S.A. na (...) Bank S.A., która z dniem 1 czerwca 2012 r. zmieniła nazwę na (...) Bank S.A.

W dniu 19 grudnia 2014 r. strona powodowa zawarła umowę przelewu wierzytelności, a nadto na stronę powodową przeniesiono hipoteki zabezpieczające.

Pismem z dnia 23 stycznia 2015 r. strona powodowa wezwała pozwaną do zapłaty, co nie nastąpiło.

Na dochodzoną kwotę składają się:

- 74847,35 zł. tytułem pozostałej części niespłaconego kapitału,

- 34720,26 zł. odsetek karnych za opóźnienie naliczonych od kwoty niespłaconego kapitału od dnia 30 listopada 2012 r. do dnia 30 listopada 2014 r. według czterokrotności stopy kredytu lombardowego NBP,

- 15182,73 zł. odsetek karnych za opóźnienie naliczonych od kwoty niespłaconego kapitału od dnia 1 grudnia 2014 r. do dnia poprzedzającego dzień wniesienia pozwu w niniejszej sprawie, według czterokrotności stopy kredytu lombardowego NBP.

Kwota 50000 zł. kapitału została już zasądzona na rzecz strony powodowej w sprawie VI Nc 2496/15/S (VI C 1927/15/S).

W złożonym w dniu 24 października 2016 r. sprzeciwie od nakazu zapłaty z dnia 21 września 2016 r. pozwana wniosła o oddalenie powództwa i o zasądzenie od strony powodowej na rzecz pozwanej kosztów procesu.

Zarzuciła, że umowa kredytu jest nieważna, jako sprzeczna z zasadami współżycia społecznego, zwłaszcza powyżej kwoty 80111,71 zł. a w szczególności w zakresie kwoty kredytu konsumenckiego (45000 zł.). Zarzuciła nadto, że stronie powodowej nie należą się odsetki wskazane w pozwie, gdyż ich wysokość została rażąco zawyżona. Umowa nie uprawniała bowiem do naliczania odsetek w wysokości odsetek maksymalnych. Zarzuciła, że naliczenie przez powoda odsetek od odsetek jest sprzeczne z zasadami współżycia społecznego.

W złożonym w dniu 16 stycznia 2017 r. piśmie strona powodowa oświadczyła, że modyfikuje powództwo w zakresie żądania odsetek. Podała, iż łączna kwota odsetek karnych od zapłaty do dnia 30 listopada 2014 r. wyniosła 39.441,98 zł, a powód dochodzi jedynie kwoty 34.720,26 zł, na którą to kwotę złożyły się: kwota 23.212,48 zł tytułem odsetek karnych za opóźnienie naliczonych od kwoty niespłaconego kapitału w wysokości 129.161,97 zł naliczonych przez (...) Bank S.A. od dnia 30 listopada 2012 r. do dnia 27 listopada 2012 r. w wysokości 16 % - kwota odsetek wskazana w (...) z dnia 27 listopada 2013 r. oraz kwota 11.507,78 zł tytułem odsetek karnych za opóźnienie naliczonych od kwoty niespłaconego kapitału w wysokości 124.161,97 zł, nabytej przez stronę powodową od Banku, od dnia 28 listopada 2013 r. do dnia 30 listopada 2014 r. Strona powodowa dokonała przeliczenia odsetek według stawki 13 % określonej w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 4 grudnia 2008 r. w sprawie określenia wysokości odsetek ustawowych za okres od dnia 29 listopada 2013 r. do dnia 30 listopada 2014 r. (kwota odsetek do zapłaty: 16.229,50 zł). Nadto, strona powodowa w zakresie kwoty 15.182,73 zł dochodzonej tytułem odsetek karnych za opóźnienie naliczonych przez nią od kwoty niespłaconego kapitału w wysokości 124.161,97 zł, nabytej przez stronę powodową od Banku, od dnia 1 grudnia 2014 r. do dnia poprzedzającego dzień wniesienia pozwu w niniejszej sprawie (23 sierpnia 2016 r.) dokonała modyfikacji wysokości odsetek żądanych z czterokrotności stopy kredytu lombardowego NBP na odsetki ustawowe wg następujących stóp procentowych: 13 % - określonej w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 4 grudnia 2008 r. w sprawie określenia wysokości odsetek ustawowych za okres od dnia 2 grudnia 2014 r. do dnia 22 grudnia 2014 r. - kwota odsetek wyniosła 928,66 zł, 8 % - określonej w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 16 grudnia 2014 r. w sprawie określenia wysokości odsetek ustawowych za okres do dnia 23 grudnia 2014 r. do dnia 31 grudnia 2015 r. - kwota odsetek wyniosła 10.177,88 zł, 7 % - określonej w obwieszczeniu Ministra Sprawiedliwości z dnia 7 stycznia 2016 r. w sprawie wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie za okres od dnia 1 stycznia 2016 r. do dnia 23 sierpnia 2016 r. - kwota odsetek wyniosła 5.619,60 zł. Łącznie kwota powyższych odsetek wyniosła 16.726,15 zł, a strona powodowa dochodzi jedynie tytułem ww. odsetek kwoty 15.182,73 zł. Strona powodowa wskazała, iż przysługuje jej prawo do naliczania od niespłaconej kwoty kapitału z tytułu umowy z dnia 26 marca 2003 r. odsetek ustawowych od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty, a nadto podała, że żąda odsetek za opóźnienie od zaległych odsetek w wysokości 49.902,99 zł według stopy odsetek ustawowych za opóźnienie od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty.

Na rozprawie w dniu 13 marca 2017 r. strona powodowa ostatecznie sprecyzowała, że żądanie pozwu przedstawia się tak jak w pozwie i w piśmie z dnia 16 stycznia 2017 r. (czas rozprawy 00:33:43 i nast.).

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 3 października 2010 r. (...) Bank S.A. z siedzibą w K. (obecnie (...) Bank S.A.) zawarła z pozwaną M. S. (obecnie M. C.) umowę kredytu hipotecznego nr (...). Na mocy tej umowy Bank udzielił pozwanej kredytu w kwocie 139.776,16 zł z obowiązkiem spłaty w 108 miesięcznych równych ratach kapitałowo – odsetkowych. Ustalono, iż oprocentowanie kredytu jest zmienne i na dzień sporządzenia umowy wynosi 10,73 % w skali roku, na które składa się suma obowiązującej stawki (...) i stałej marży Banku, która wynosi 4,18 % (§ 1 ust. 3 umowy). Pozwana jako kredytobiorca oświadczyła, iż jest świadoma ryzyka wynikającego ze zmiennego oprocentowania, w całym okresie kredytowania i akceptuje to ryzyko. W przypadku nie spłacenia przez Kredytobiorcę w terminie całości lub części raty wynikającej z umowy kredytu niespłacona kwota staje się zadłużeniem przeterminowanym. Bank nalicza od wymagalnego kapitału odsetki karne w wysokości podwojonego oprocentowania umownego z zastrzeżeniem § 1 ust. 4 (§ 14 umowy). Zgodnie z § 1 ust. 4 na dzień sporządzenia umowy odsetki karne kredytu wynosiły 21,46 % i miały ulegać zmianie w przypadku zmiany indeksu (...) na zasadach określonych w § 13 umowy i są nie większe niż odsetki maksymalne, których wysokość nie może w stosunku rocznym przekraczać czterokrotności wysokości stopy kredytu lombardowego NBP. Wysokość stopy kredytu lombardowego NBP na dzień sporządzenia umowy wynosi 7,50 %. Strony postanowiły, iż rzeczywista roczna stopa oprocentowania wynosi 11,28 %. Ostateczna wysokość rzeczywistej rocznej stopy oprocentowania miała być uzależniona od zmian poziomu oprocentowania kredytu w całym okresie kredytowania.

Tytułem zabezpieczenia spłaty kredytu została ustanowiona na rzecz Banku hipoteka zwykła oraz hipoteka kaucyjna, szczegółowo opisane w treści umowy (k. 13).

Nadto w umowie wskazano, iż oprocentowanie kredytu będzie zmienne i miało ulegać zmianie w pierwszym dniu najbliższego miesiąca następującego po ostatniej zmianie indeksu (...).

W dniu 3 października 2008 r. pozwana złożyła ponadto oświadczenie o poddaniu się egzekucji w zakresie zaspokojenia wszelkich roszczeń pieniężnych Banku, wynikających z przedmiotowej umowy do kwoty 279.552,32 zł.

Pozwana złożyła również do ww. umowy kredytu oświadczenie w trybie art. 92a ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Prawo bankowe (Dz. U. z 2002 r., nr 72, poz. 665 z późn. zm.).

Kredyt został uruchomiony w dwóch transzach: w kwocie 24.976,16 zł (do dnia 31 października 2008 r.) oraz w kwocie 114.800 zł (do dnia 30 kwietnia 2009 r.).

Następnie Bank zawarł z pozwaną do przedmiotowej umowy (...) nr (...), na mocy którego przedłużono spłatę kredytu do dnia 31 grudnia 2027 r. Ustalono, iż oprocentowanie kredytu będzie zmienne, a w dniu zawarcia Aneksu wynosiło 8,29 % w skali roku, na które składa się suma obowiązująca stawki referencyjnej (...) i marży Banku, która wynosiła 4,18 %. Pozwana oświadczyła, iż jest świadoma ryzyka wynikającego ze zmiennego oprocentowania, w całym okresie kredytowania i akceptuje to ryzyko. Postanowiono nadto, iż zmiana stopy procentowej będzie miała wpływ na wartość ekspozycji kredytowej oraz na wysokość rat kapitałowo – odsetkowych lub odsetkowych. Całkowity koszt kredytu na dzień sporządzenia powyższego Aneksu wynosił 61.727,44 zł. ostateczna wysokość całkowitego kosztu kredytu uzależniona została od zmian poziomu oprocentowania kredytu w całym okresie kredytowania. Rzeczywista roczna stopa oprocentowania kredytu na dzień sporządzenia przedmiotowego Aneksu wynosiła 7,75 %. Ostateczna wysokość rzeczywistej rocznej stopy oprocentowania uzależniona została od zmian poziomu oprocentowania kredytu w całym okresie kredytowania.

Dowody: umowa kredytu hipotecznego z dnia 3 października 2008r., k. 12 – 23, oświadczenie pozwanej o poddaniu się egzekucji z dnia 3 października 2008r., k. 24, oświadczenie pozwanej, k. 25, zestawienie rat i odsetek – załącznik nr 1 do umowy, k. 28, dyspozycja uruchomienia kredytu nr 1, k. 29, aneks nr (...) do umowy kredytu hipotecznego z dnia 3 października 2008r., k. 30 – 33,

W dniu 22 marca 2011 r. pozwana złożyła oświadczenie o poddaniu się egzekucji w zakresie zaspokojenia wszelkich roszczeń pieniężnych Banku, wynikających z umowy kredytu, zmienionej następnie aneksem z dnia 22 marca 2011 r.

do kwoty 279.552,32 zł na podstawie bankowego tytułu egzekucyjnego. W tym samym dniu pozwana złożyła kolejne oświadczenie, w którym wskazano, iż spłata zaciągniętego kredytu nastąpi w 228 miesięcznych ratach, a ostateczny termin spłaty kredytu ustalono na dzień 31 grudnia 2027 r. Jednocześnie na rzecz Banku została ustanowiona hipoteka zwykła w kwocie 139.776,16 zł tytułem zabezpieczenia udzielonego kredytu oraz hipotekę kaucyjną do kwoty 97.843,31 zł tytułem zabezpieczenia spłaty udzielonego kredytu wraz z odsetkami i innymi należnościami wynikającymi z umowy kredytu.

Dowody: oświadczenie pozwanej o poddaniu się egzekucji z dnia 22 marca 2011r., k. 34, oświadczenie pozwanej z dnia 22 marca 2011r., k. 35, oświadczenie pozwanej o ustanowieniu hipoteki na rzecz banku z dnia 22 marca 2011r., k. 36, informacja odpowiadająca aktualnej treści księgi wieczystej nr (...), k. 37 – 61,

(...) Bank S.A. połączył się z (...) Bank S.A. w (...) Bank S.A. Następnie przeniesiono cały majątek (...) Bank S.A. na (...) Bank S.A., który zmienił następnie nazwę na (...) Bank S.A.

Dowód: - odpis KRS, k. 77-87

Wobec braku spłaty wszystkich zobowiązań wynikających z umowy kredytu z dnia 3 października 2010 r. Bank w dniu 27 listopada 2013 r. wystawił przeciwko pozwanej dłużniczce Bankowy Tytuł Egzekucyjny. Wskazano w nim, iż zadłużenie na dzień wystawienia (...) wyniosła kwotę 152.374,45 zł, na którą złożyły się: należność główna (niespłacony kapitał) w kwocie 129.161,97 zł, odsetki umowne za okres korzystania z kapitału w wysokości 16,40 % (od dnia 3 października 2008 r. do dnia 24 stycznia 2013 r.) w kwocie 0 zł, odsetki za opóźnienie w wysokości 16 % (od dnia 30 listopada 2012 r. do dnia 27 listopada 2013 r.) w kwocie 23.212,48 zł, opłaty i inne prowizje w kwocie 0 zł. Ponadto w (...) wskazano, iż należą się dalsze odsetki: od kwoty kapitału (należność główna – 129.161,97 zł) liczone od dnia 28 listopada 2013 r. do dnia zapłaty według stopy procentowej obowiązującej w Banku, która to stopa na dzień sporządzenia (...) wynosiła 16 % w stosunku rocznym oraz od kwoty odsetek umownych za okres korzystania z kapitału w wysokości 16,40 % od dnia 3 października 2008 r. do dnia 24 stycznia 2013 r. w kwocie 0 zł za okres od dnia 28 listopada 2013 r. do dnia zapłaty liczone w wysokości ustawowej.

Postanowieniem z dnia 31 grudnia 2013 r., sygn. akt VI Co 2559/13/S, Sąd Rejonowy dla Krakowa – Śródmieścia w Krakowie nadał ww. bankowemu tytułowi egzekucyjnemu klauzulę wykonalności do kwoty 279.552,32 zł.

Dowody: Bankowy Tytuł Egzekucyjny z dnia 27 listopada 2013r., k. 62, postanowienie Sądu Rejonowego dla Krakowa – Śródmieścia w Krakowie z dnia 31 grudnia 2013r., sygn. akt VI Co 2559/13/S, k. 63,

W dniu 19 grudnia 2014 r. Bank zawarł ze stroną powodową – (...) (...) z siedzibą w W. umowę przelewu wierzytelności nr (...) obejmująca przelew (...) (...) wierzytelności, w tym wierzytelność w stosunku do pozwanej z tytułu umowy kredytu z dnia 3 października 2008 r.

Na podstawie wyciągu z ksiąg rachunkowych funduszu sekurytyzacyjnego i ewidencji analitycznej na wniosek z dnia 17 marca 2015 r. w dniu 15 maja 2015 r. jako wierzyciel hipoteczny hipoteki zwykłej w kwocie 139.776,16 zł tytułem zabezpieczenia udzielonego kredytu oraz hipoteki kaucyjnej do kwoty 97.843,31 zł tytułem zabezpieczenia spłaty udzielonego kredytu wraz z odsetkami i innymi należnościami wynikającymi z umowy kredytu, został ujawniony (...) (...) w W..

Dowód: umowa przelewu wierzytelności nr (...) z dnia 19 grudnia 2014r., k. 64 – 76, informacja odpowiadająca aktualnej treści księgi wieczystej nr (...), k. 37 – 61,

W dniu 23 stycznia 2015 r. strona powodowa wezwała pozwaną do zapłaty zadłużenia w kwocie 168.191,43 zł w terminie do dnia 30 stycznia 2015 r.

Dowód: wezwanie do zapłaty z dnia 23 stycznia 2015r., k. 123 – 125,

Pismem z dnia 18 września 2013 r. pozwana zwróciła się do (...) Bank S.A. o zrestrukturyzowanie przedmiotowego zadłużenia z uwagi na trudną sytuację rodziny oraz majątkową.

Dowód: pismo z dnia 18 września 2013r., k. 177 – 178,

W związku z brakiem spłaty zadłużenia strona powodowa wniosła o zapłatę kwoty 50.000 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty. Sąd Rejonowy dla Krakowa – Śródmieścia w Krakowie wyrokiem z dnia 4 marca 2016 r., sygn. akt VI C 1927/15/S zasądził od pozwanej na rzecz strony powodowej kwotę 50.000 zł z odsetkami ustawowymi liczonymi od dnia 19 października 2015 r. do dnia zapłaty wraz z kosztami postępowania. Od powyższego wyroku pozwana wniosła apelację, która została oddalona wyrokiem Sądu Okręgowego w Krakowie z dnia 14 września 2016 r., sygn. akt II Ca 1341/16.

Dowód: wyrok Sądu Okręgowego w Krakowie z dnia 14 września 2016r., k. 179

Przy ustalaniu stanu faktycznego oparł się sąd na dowodach z dokumentów publicznych, które nie były kwestionowane przez strony i stanowiły dowód na okoliczności urzędowo w tych dokumentach stwierdzone. Oparł się Sąd nadto na dowodach z dokumentów prywatnych, które nie były kwestionowane i stanowiły dowód na okoliczność treści oświadczeń woli w nich stwierdzonych.

Sąd zważył co następuje:

Zgodnie z art. 69 ust. 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. prawo bankowe (tj. z 2012 r. poz. 1376 ze zm.) przez umowę kredytu bank zobowiązuje się oddać do dyspozycji kredytobiorcy na czas oznaczony w umowie kwotę środków pieniężnych z przeznaczeniem na ustalony cel, a kredytobiorca zobowiązuje się do korzystania z niej na warunkach określonych w umowie, zwrotu kwoty wykorzystanego kredytu wraz z odsetkami w oznaczonych terminach spłaty oraz do zapłaty prowizji od udzielonego kredytu.

Jak wynika z ustalonego stanu faktycznego pomiędzy poprzednikiem prawnym strony powodowej (...) Bank S.A.) – jako kredytodawcą – a pozwaną – jako kredytobiorcą została w dniu 3 października 2010 r. zawarta umowa kredytu, na podstawie której kredytodawca udzielił kredytobiorcy kredytu w kwocie 139.776,16 zł z obowiązkiem spłaty w 108 miesięcznych równych ratach kapitałowo – odsetkowych. Strona powodowa wykazała nadto fakt zawarcia z (...) Bank S.A. (następcą prawnym (...) Bank S.A.) umowy przelewu z dnia 19 grudnia 2014 r. oraz odpisem księgi wieczystej, z której wynika, że jako wierzyciel hipoteczny wierzytelności będących przedmiotem przelewu ujawniona została strona pozwana, co zgodnie z art. 79 ust. 1 zd. 2 u.k.w.h. warunkowało skuteczność umowy przelewu. Z przedstawionego odpisu tej umowy wynika nadto, że przedmiotem przelewu była również wierzytelność, która miała przysługiwać (...) Bank S.A. w stosunku do pozwanej. Prawdziwości umowy przelewu pozwana nie kwestionowała. W związku z powyższym należy przyjąć, że o ile (...) Bank S.A. przysługiwała wierzytelność w stosunku do pozwanej, to wierzytelność ta zgodnie z art. 510 k.c. i art. 79 ust. 1 u.k.w.h. przeniosła tę wierzytelność na stronę powodową.

Pozwana zarzuciła, iż umowa kredytu jest sprzeczna z zasadami współżycia społecznego z uwagi na błędne określenie zdolności kredytowej pozwanej, zabezpieczenie jedynie interesów strony powodowej przy jednoczesnym braku zabezpieczenia interesów pozwanej. W ocenie Sądu argumentacja pozwanej jest irrelevantna dla kwestii ważności przedmiotowej umowy. Stosownie bowiem do treści art. 58 § 2 k.c. nieważna jest czynność prawna sprzeczna z zasadami współżycia społecznego. Pozwana nie jest osobą pozbawioną lub ograniczoną w zdolności do czynności prawnych czy nieporadną i trudno w realiach niniejszej sprawy dopatrzeć się jakichkolwiek okoliczności, które świadczyłyby, iż umowa została zawarta w warunkach wyzysku. Ponadto, pozwana w chwili zawierania umowy знаła własną sytuację majątkową i rodzinną, więc nie może teraz niejako przerzucać na stronę powodową odpowiedzialności za brak spłaty należności kredytowej argumentując, iż Bank błędnie ocenił jej zdolność kredytową. Okoliczność, że w ocenie pozwanej w umowie zostały zabezpieczone jedynie interesy banku sama w sobie nie przemawia za uznaniem umowy za sprzeczną z zasadami współżycia społecznego. Skutkiem umowy kredytowej jest obciążenie kredytodawcy istotnym ryzykiem niewypłacalności kredytobiorcy. W konsekwencji nie można czynić zarzutu kredytodawcy, że

zabezpiecza się przed niewypłacalnością kredytobiorcy zastrzegając na swoją rzecz zabezpieczenie w postaci hipoteki na prawie należącym do kredytobiorcy.

Zasadne natomiast okazały się zarzuty pozwanej w zakresie dotyczącym odsetek żądanych przez stronę powodową. Strona powodowa domagała się ostatecznie sprecyzowanym żądaniem pozwu odsetek:

- skapitalizowanych w kwocie 34720,26 (obliczonych w oparciu o stopę odsetek w wysokości 16% wskazaną w bankowym tytule egzekucyjnym i w oparciu o stopę odsetek ustawowych)
- skapitalizowanych w kwocie 15182,73 zł. (obliczonych w oparciu o stopę odsetek ustawowych)
- odsetek ustawowych za opóźnienie od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty.

Zgodnie z art. 481 § 2 (w brzmieniu obowiązującym do dnia 31 grudnia 2015 r.) jeżeli stopa odsetek za opóźnienie nie była z góry oznaczona, należą się odsetki ustawowe. Jednakże gdy wierzytelność jest oprocentowana według stopy wyższej niż stopa ustawowa, wierzyciel może żądać odsetek za opóźnienie według tej wyższej stopy. Zgodnie natomiast z art. 481 § 2 (w brzmieniu obowiązującym od dnia 1 stycznia 2016 r.) jeżeli stopa odsetek za opóźnienie nie była oznaczona, należą się odsetki ustawowe za opóźnienie w wysokości równej sumie stopy referencyjnej Narodowego Banku Polskiego i 5,5 punktów procentowych. Jednakże gdy wierzytelność jest oprocentowana według stopy wyższej, wierzyciel może żądać odsetek za opóźnienie według tej wyższej stopy.

W świetle uregulowań zawartych w powyższym przepisie, przede wszystkim same strony mogą z góry w umowie określić stopę odsetek za opóźnienie i wówczas za opóźnienie należą się te umówione odsetki (art. 481 § 2 zdanie pierwsze in principio KC). Jeżeli strony w umowie nie określiły odsetek za opóźnienie w spełnieniu świadczenia pieniężnego, a ustaliły oprocentowanie wierzytelności o to świadczenie, czyli tzw. odsetki kapitałowe (postać wynagrodzenia za udostępnienie kapitału w oznaczonym w umowie okresie), za opóźnienie należą się odsetki w wysokości tego oprocentowania, czyli - ustalonych odsetek kapitałowych. Jest tak jednak tylko wtedy, gdy ich stopa jest wyższa od stopy odsetek ustawowych (art. 481 § 2 zdanie drugie KC). Odsetki ustawowe (od 1 stycznia 2016 r. – ustawowe za opóźnienie) należą się za opóźnienie w spełnieniu świadczenia pieniężnego dopiero wtedy, gdy strony nie określiły w umowie ani odsetek za opóźnienie, ani odsetek kapitałowych wyższych od odsetek ustawowych (art. 481 § 2 zdanie pierwsze in fine KC) (uzasadnienie wyroku SN z dnia 19 kwietnia 2007 r. I CSK 4/07, OSNC 2008/3, poz. 40).

W rozpoznawanej sprawie mamy do czynienia z sytuacją, w której w umowie kredytu została określona przez strony zarówno wysokość odsetek za opóźnienie (określonych w umowie jako „odsetki karne”) jak i wysokość odsetek kapitałowych. Uczyniono to w § 1 ust. 3 oraz ust. 4, § 13 i § 14 ust. 2 umowy. Zgodnie z § 1 ust. 3 umowy oprocentowanie kredytu (tj. odsetki kapitałowe) jest zmienne i na dzień sporządzenia umowy wynosi 10,73 % w skali roku, na które składa się suma obowiązującej stawki (...) i stałej marży Banku, która wynosi 4,18 %. Zgodnie natomiast z § 14 ust. 2 umowy Bank nalicza od wymagalnego kapitału odsetki karne (tj. odsetki za opóźnienie) w wysokości podwojonego oprocentowania umownego z zastrzeżeniem § 1 ust. 4. Zgodnie z § 1 ust. 4 umowy na dzień sporządzenia umowy odsetki karne kredytu wynosiły 21,46 % i miały ulegać zmianie w przypadku zmiany indeksu (...) na zasadach określonych w § 13 umowy i są nie większe niż odsetki maksymalne, których wysokość nie może w stosunku rocznym przekraczać czterokrotności wysokości stopy kredytu lombardowego NBP.

Skoro strony uregulowały w umowie zarówno wysokość odsetek kapitałowych, jak i odsetek za opóźnienie, to są związane postanowieniami umowy. Uregulowanie zawarte w art. 481 § 2 zd. 2 k.c. w ogóle nie może w takiej sytuacji znaleźć zastosowania do ustalenia wysokości odsetek, czy to kapitałowych, czy to na wypadek popadnięcia w opóźnienie przez kredytobiorcę. Zarówno w odniesieniu do odsetek kapitałowych (§ 1 ust. 3 umowy), jak i będących co do zasady ich dwukrotnością odsetek za opóźnienie (§ 14 ust. 2 umowy) podstawą ustalenia wysokości stopy oprocentowania jest Indeks (...), uregulowany w § 13 ust. 2 umowy. Podstawą jego obliczenia jest średnia arytmetyczna stawek (...). Strona powodowa, pomimo wezwania postanowieniem na rozprawie w dniu 9 stycznia 2017 r. nie przedstawiła wysokości indeksu (...), a zaniechania tego w żaden sposób nie usprawiedliwiła. Zatem ocenić należy, że strona powodowa nie wykazała wysokości mogących się jej należeć odsetek, ani jeżeli chodzi o odsetki

umowne kapitałowe (§ 1 ust. 3 umowy), ani jeżeli chodzi o odsetki umowne za opóźnienie (§ 1 ust. 4 i § 14 ust. 2 umowy). W szczególności zaś nie ma podstaw do twierdzenia, że w wypadku określenia przez strony w umowie wysokości odsetek za opóźnienie wierzycielowi miałyby się należeć odpowiednio odsetki za opóźnienie lub odsetki ustawowe za opóźnienie, tym bardziej, że w braku wskazania przez stronę powodową indeksu (...) nie można stwierdzić, czy umówiona przez strony umowy wysokość odsetek za opóźnienie nie jest niższa aniżeli wysokości odsetek ustawowych (do 31 grudnia 2015 r.) czy odsetek ustawowych za opóźnienie (od 1 stycznia 2016 r.). W konsekwencji powództwo w zakresie roszczenia o odsetki (zarówno skapitalizowane, jak i na przyszłość), jako niewykazane podlegało oddaleniu.

Nie było natomiast podstaw do odrzucenia pozwu w zakresie w jakim strona powodowa domagała się skapitalizowanych odsetek ustawowych od kwoty 50.000 zł. za okres od 19 października 2015 r. (zarzut pozwanej na ostatniej rozprawie 00:12:23) gdyż na pytanie Przewodniczącego (00:16:44) pełnomocnik strony powodowej oświadczył (00:17:20), że w sprawie VI C 1927/15/S strona powodowa domagała się odsetek ustawowych, a w niniejszej sprawie, od tej samej kwoty domaga się odsetek karnych. Przy tak sformułowanej podstawie żądania pozwu przyjąć należy, że strona powodowa domaga się w niniejszej sprawie innego roszczenia odsetkowego, a zatem nie mamy w tym zakresie do czynienia ze stanem sprawy prawomocnie osądzonej. Inną kwestią jest natomiast, że domaganie się takich dodatkowych w stosunku do zasądzonych w sprawie VI C 1927/15/S odsetek nie miało żadnych podstaw prawnych i jako takie roszczenie to podlegało oddaleniu.

Reasumując, przyjąć należy, że strona powodowa wykazała w niniejszej sprawie tylko, że należy się zatem tylko wierzytelność o zwrot kapitału w kwocie 74847,35 zł. Roszczenie powyższe jest zasadne albowiem kwota ta łącznie z kwotą zasądzoną prawomocnym wyrokiem Sądu Rejonowego dla Krakowa Śródmieścia w Krakowie z dnia 4 marca 2016 r., sygn. akt VI C 1927/15/S mieści się w granicach kapitału wynikającego z umowy kredytu z dnia 3 października 2008 r., a pozwana nie przedstawiła żadnego materiału dowodowego, z którego wynikałoby, iż spłaciła kapitał w takiej wysokości, iż stronie powodowej należałaby się niższa kwota kapitału aniżeli dochodzona. W konsekwencji kwota 74847,35 zł. podlegała zasądzeniu na rzecz strony powodowej w pkt I sentencji na podstawie wyżej powołanych przepisów. Natomiast w zakresie żądania zapłaty odsetek skapitalizowanych i odsetek nieskapitalizowanych od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty, powództwo podlegało oddaleniu w pkt II sentencji na podstawie art. 6 k.c. wobec niewykazania wysokości należnych stronie powodowej odsetek.

O kosztach postępowania orzeczono w pkt III sentencji na zasadzie art. 100 k.p.c. przyjmując, że strona powodowa wygrywa w zakresie: 59,99%, zaś pozwana wygrywa w zakresie: 40,01%.

Strona powodowa poniosła następujące koszty procesu:

- opłata od pozwu: 6238 zł.
- wynagrodzenie pełnomocnika: 5400 zł.
- opłata od pełnomocnictwa: 17 zł.

w sumie: 11655 zł.

Stosownie do wyników postępowania należałby się stronie powodowej zwrot kwoty 6991,83 zł.

Pozwana poniosła następujące koszty procesu:

- wynagrodzenie pełnomocnika: 5400 zł.
- opłata od pełnomocnictwa: 17 zł.

w sumie: 5417 zł.

Stosownie do wyników postępowania należałby się pozwanej zwrot kwoty 2167,34 zł.

Kompensując wzajemnie należne koszty należy się od powódki na rzecz strony pozwanej zwrot kosztów w kwocie 4824,49 zł. zasądzony w pkt III sentencji.